

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 60 kr. évi postadíj előleges
beküldése után ingyen.
Egyes szám ára 5 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Rózsa-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz,
Vilmos sörcearnoka szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:

Négy-hasabos petit sorért 5 kr.; többszo-
rúnról 4 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon
kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyiltér“-ben megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a *kiadás*
hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegdi
K. Lajos és László Albert könyvkereske-
déésében, Budapesten: *Goldberger A. V.,*
Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
és Vogler, A. Oppelík, Schaleck H. és
Párisban, Hamburgban és Majnai-Frank-
furtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf
hirdetési intézetében fogadtatnak el.

A debreczeni népgyűlés
tizenkettedik órájában.

Alább közöljük a mai napra kitűzött népgyűlésre szóló felhívást. Kevés mondanivalónk van; legfeljebb csak annyi, hogy megkérjük t. polgár társainkat, hogy a tervezett népgyűlésen, rang, osztály, vallás különbség nélkül minél számosabban jelenjenek meg. Őrizzük meg méltóságunkat e gyűlésen abban a mérvben, amely mérvű maga a tárgy, melyért itt összegyűlünk. A liberalizmus zászlója az, mely alá sorakoztunk és nem párt szempont, annál kevésbé felekezeti szempont. Tiltakozzunk nemesen, férfiasan a liberalizmus ellen bármely részről jöhető támadás ellen, hogy unokáink, s a mindennél drágább hon áldólag említsek neveinket századok múltán is.

A felhívás következőleg szól:

Tisztelt Polgártársak!

Apánkról öröklött magyar nemzeti liberalizmusunk szent ügyét veszély fenyegeti. A reakció fekete lovagjai az egész vonalon nyílt és alattomos harcot indítottak ellene, a midőn sorompóba léptek azért, hogy a magyar nemzeti állam Consolidálását, a jog-egyenlőség magas sztos elveinek megvalósítását célzó s népünknek a liberális fejlődést biztosító törvényjavaslatoknak törvénynyé emelését megakadályozzák. S eszközeik előkeresésében nem válogatósok. Egymással ellenségeként igyekeznek szembeállítani e hazának kereszttyén és nem kereszttyén polgárait, sőt a hazában létező különféle kereszttyén hitfelekezeteket is. E jogosulatlan és kellőleg el nem ítéltető támadás ellen nincs megfelelőbb alkotmányos védekezés, mint ha a magyar nemzeti liberális közvélemény Kárpátoktól az Adriáig nyilatkozik s nyilatkozásának súlyával elsöpri ama mesterségesen szított reactionalis mozgalmat.

Debreczen szab. kir. város és Hajdúvármegyének szabad gondolkozású polgárai!

A liberalizmus szent nevében felkérünk Titeket, hogy

február hó 4-én, délelőtt 11 órakor

Debreczen sz. kir. városházánál vallásfelekezet és pártkülönbség nélkül minél nagyobb számban jelenjetekek meg.

Fejezzük ki azon gyűlésen tiltakozásunkat a nemzeti létérdekeinket mélyen sértő ezen sajnálatos támadás ellen, mondjuk ki határozatilag, hogy a beteresztett egyházpolitikai javaslatoknak mielőbb törvényerőre emelését óhajtjuk, s keressük meg ugyanezen gyűlésünkől a szomszédos törvényhatóságok lakosságát, hogy liberális gondolkozásunknak és óhajuknak hasonló módon ők is adjanak kifejezést.

Kérve-kérünk benneteket szeretett Polgártársak, hogy a szabadelvűség szent zászlóját porlata tiportatni ne engedjétek!

Hazafini üdvözléttel
Debreczen, 1894. évi január hó 27-én.

Fráter Imre

a debreczeni szabadelvű párt elnöke.

Kertész János

a debreczeni függetlenségi párt elnöke.

Hivatalnokaink.

Debreczen, Január 23.

Többnyire a hivatal után él a társadalom kvalifikált osztálya. A régi nemes, „hors concours“ gavallér-földesur utóda nem is kandallóban égő hasabok tüzenél cregeti többé a szűz dohány bodorfüstjét. Egyenesen, mint a nyilat löveli csucsorított ajkain a trafikot, mintha tova lökné a gondot, melylyel ma megküzdeni kénytelen; de még a hivatalos óra is felriasztja a szieszta nyugóhelyéből.

A kandalló már csak költői staffage, mint a lyra, csak symboluma a letűnt patriarchalis élet-szent oltárának; mausoleuma az ősök elhamvasztott családi cziemerének. Az ezüstművi kandelaberek agancsai nem ragyognak többé tetejében sokszoros lángjai nál; csak egy Meidingernek áthatlan sötét, élesen határolt árnyát veti az egy szál „milly“ a meztelen falra; a tűzben aranyozott angyal csoporttól támogatott genfi műóra nem ismétli többé a drága lefűnt percekét; a generációkat szolgált szőllyeszéknek, a menyeges ágyak se hirt, sem hamva. Az örületesen rohanó haladás el sodorta a drága erek-

lyéket megfosztott mindent költői disztól, csak a prózáját hagyta örökségben a küzdő unokáknak!

Az ősi birtok és a századok legendáihoz kötött; az ősi erény és a milleniummal összeforrott dicső nevek, mint a konkoly, hullnak a nemesség ötvenkrajzáros rostáján. Vérünkkel szerzett földünket idegenek birják, mi viszont munkaerőnkert autuk bérbe az államnak, a városnak, a merész vállalkozóknak; áruba bocsátottuk vele együtt szent meggyőződésünket a munkaadó és üdvözítő többségnek.

Bürokráciával szatúrált az ország teste, mely lüktet, ha felhuzzák; szur, vág, ha parancsolják.

E hivatalos czég élén áll a katona. Hogy katonára van szükség és oly nagy létszámban, arról sem az állam, sem az egyes polgár nem tehet. Ha karddal fenyegetnek, kard legyen markunkban.

Hogy meddig tart ez a nemzetközi sakkjátzsma, mely a népek sorsát tartja függőben, ki kapja végre a sakkot, azt nehéz még sejtetni is; valószínű kinek legelsőbb kiürül a kincses ládája.

Nekünk magyaroknak nem tetszett az idegen szagu politikai szakácskodás, külön kosztolunk. A férj és feleség külön lakást tart, külön fogadóból étkezik, külön szolga személyzetet tart, persze mind az örökre maradt ősi vagyonból, a nép filléreiből.

Ha már politikai, vagy mondjuk polgári házasságunk felbonthatlan, nagyon helyén volna háztartásunk rendezéseért valami recepccziálható diagonálist megállapítani a két állam kormány pontjai között. A mindinkább pusztuló közvagyon szomorú kilátást helyez a jövőbe: szegényszemre el kell bocsátanunk a livrés szolgákat, s össze kell banni a bagariát; ugy is alig telik már a konyhára, nem vagyunk elég Concha Győzők.

Ily méltán aggodalmat keltő házassági és kimerített hitel viszonyok közt tengve-lengve: legvalószínűbb, hogy nekünk kell legelőször beadni a derekunkat. A városok és megyék satrapái alig képesek az értéktelen állam jegyeket, a mikért értékes munkát végeztünk, adóhátrányban rajtunk behajtani: munkánk teljesen kárba vész.

Mindamellett még most is egyre fényt üzünk, soha sem halunk meg! Mindenre telik, csak hivatalnokainkat nem akarjuk illően honorálni: a Haza érdemes családait nem méltatjuk annyira sem, hogy a legszükségesebbel magokat elláthassák.

Sokszor úgy elgondolom, ha most a deus ex machina Bach korszak köde nehezédnek Hazánkra

és ellepnének a „csehek Magyarországon,“ hova menekülne a sok hivatalnok, az ex-birtokos osztály? Pedig volt olyan „boldog“ idő is, midőn nemzeti önértzetből, nemes bölzségségből, hazafias opozicióból nem vállaltunk volna hivatalt, nem a világ kincséért.

A haza védelmében páratlan multunk nem oly régmúlt idő... talán még jobban is illett a vérpir arcunkon mint a végenyészet fátyola kérkedő kócsag tollunk körül...

No de a mi akkor a magyar hivatalos nyelv mellőzésével honarulás számba ment, ma hazafini kötelességgé vált: vérünkkel, nyelvünkkel, tollunkkal szolgálni és védeni a Hazát!...

Fővárosunk a hisajátítás révén bontatja a sok millió értékű privát palotákat és más helyütt újra felépítteti; csak mint a sakk figurákkal bánik az ingatlanokkal. Az országháza a tizenegy, a kaszárnyák megváltására a kilencz és fél milliót nem sajnálják: de a lipótvárosi Basilikát, mely már a forradalom óta épül, csak közadakozások és újabb sorsjáték rendezése utján alig birják türelmetlen hívóinek teljesen megnyitni.

Az okos tanács egy kunyhóban is elvégzi hazafias munkáját. Nem a lakás, de a lakója teszi a „Házat“ nevezetessé.

Az „Uj épület“ mint a neve is mutatja, nem oly felette régi épület; de még utban sincs. Ennek is a felét háztelkekre, felét parknak szánták. Több logika volna, ha a szabadban kifáradt katona jöhetne közel a városba, magát testileg, lelkileg kipihenni: míg a sétálni vágyó menne a közeli Dunaparttra, vagy egy pár krajczáron a zugligetbe.

A katonát, mint a gypmestert kilökjük a város végére, és nem gondoljuk meg, hogy a strapás és minden percében önfeláldozásra kész és kényszerített hivatalnokaiában, a mi féltett fainkat tartjuk távol a rokonok és barátok körétől. A kaszárnyát a hol saját véreink is vannak elhelyezve odiosusunk és csak koleraaraknak tekintjük?!

Anglia háromszor jobban fizeti hivatalnokait mint mink. Ha a szegény hajdu a 40 év óta megállapított 18 frt fizetésre még 2 frt pótlékot kér, azt mondják: Mehet!... Kapunk más embert százával is.

Persze embere válogatja; a tehetség és a szolgálathoz szerzett tapasztalat nem jó számításba; a protekció utján az ujoncz elébe kerül a vén practikusnak.

TÁRCZA.

Ha birhatnám....

Ha birhatnám nemes szivednek
Mennyet ígérő há szerelmét:
Boldog kezekkel simogatnám
Szőke hajadnak gyöngö sejmét;
Ha kebelemre hajtánád le
Boldogságtól nehéz fejed:
Szilaj lelkomnek viharhátrányán
Az égbe repülnék veled!

Ha könnyeidet hullni látnám,
S panaszt hallanék ajkaidról,
— Ostort fonnék, süjtölő ostort
Zokogva síró szavaidból,
S megostoroznám főnn az égben
A boldog angyalok szívét:
Hadd sajogna minden angyal szív,
Mig be nem gyógyul a tiéd!

Király Péter.

Poprád mellől.

A felkai parkban aranszárnyu lepke
Száll a virágokra mézet keresgetve...
Kékről a pirosra, pirosról fehérre
Végtere megpihen egy zöld kehelybe.
Fekete szemű lány a mint ezt meglátja.
Rögtön hajnal derül hófehér arcára,
Lassan, lábujjhogya arra felé lépdel
Asért hogy elfogya lilium-kezelével.

Észreveszi a szél, sugja a virágnak.
Megmozdul a virág, siet a rabságnak
Veszedeleme elől elszállni a lepke.
Olyan szomorú lett a szép leány képe.
Én egy bokor mellett ültem észrevétlen!
És ezt a szép leányt vágyakozva néztem.
Én istenem uram! ha csoda lett volna,
És én pillangóvá átváltoztam volna...
Most, tudom, rab volnék ölelő karjában
Vagy el is veszttem vón' édes rabságában.

Fekete László.

A vak.

Ott ül kis szobájában. Még oly fiatal, oly erőteljes, legszebb korában él. Szobája kényelemmel be van rendezve; mellette van mindig egy fiatal szőke leánya.

— No mit hoztál drága gyermekem.
— Hoztam czukrokat, déli gyümölcsöt, narancsot, fűgét, datoját, malaga szőlőt. Egyél uram, oh mily szépek e gyümölcsök!

— Mit ér nekem a gyümölcs, bármi izes falat, hisz nem látok. Mit érdekel engem bármi, ha nem tudom milyen? Beszélj, kérlek, beszélj, milyen a világ, mit te annyiszor dic-érsz előttem!

— A világ kedves uram, oh az nagyon szép; bárhova lépünk, uj meg uj dolgok gyönyörködtenek bennünket. Virága szines, illatos; fái, bokrai zöldek, arnyasok Lepkéi száz színűek, pajkosak, folyvást a virágokkal enyelegnek, a szellő szárnyain lebegnek.
— Dehát mondd csak kedves gyermekem,

milyen az égbolt, milyenek a csillagok, a holdvilág az éj, melyben te annyiszor imádkozol!

— Fogd itt e fődöt, kedves uram; képzeld magadnak százszor oly nagyot, mintha ki volna verve apróbb és nagyobb szegekkel melyek, ha hozzá érsz. égetnek mint a tűz: ilyen az égbolt csillagaival s a legnagyobb szeg benne, oly nagy mint maga a fődő — az a hold; az éj uram olyan mint a te látásod — sötét.

— És mondd csak, nem félsz-e te a sötétségben, mint én, ki félve teszem minden lépésemet.

— Nem uram! Reám és reád is vigyáz egy gondviselő szem, ki számba tartja az ég csillagait; a föld virágait; ételt, italt ad a fürge lepkéknek s vezérel téged kézenfogva, hogy meg ne üsd magad.

— Tehát mondd csak, nagyon jó lehet, bölcs lehet az a gondviselő szem!

— Jó is, bölcs is uram, melyhez fogható nincs, csak gondolatban.

— Ó ad nekem erőt, kedvet, kenyeret, ruházatot, édes álmot; ő örökös drága élted fölött.

— És az emberek ugy-e, azok rosszak; nem mind olyan jók mint te vagy.

— Talán csak te véled azt úgy jó uram, hogy én oly jó vagyok.

— Oh nem gyermekem. Neked jobbnak kell lenni a többieknél. Édes a te ajkad minden hangja nekem, mint a fülemiléé, melynek dalát esténként oly sokszor hallgatánk. Édes nekem ruhád suhogása, mikor fel s alá mégysz itt a szobában. Megérezem jöttöd, mielőtt ajtómhoz érnél, hallom beszédedet mielőtt szólnál; átkozom az időt, mikor menned kell, sirok mint gyermek az órák lassúságán, hogy te még sem jössz.

— Édes jó uram, mondd, mikor késtem; mikor nem siettem te hozzád: hagylak-e napközben magadra?

— Nem, drága gyermekem, te jobb vagy mint én megérdemleném. Az a gondviselő szem, melyről beszéltél, küldött nekem téged. Hogy nem zúgolódom, hogy mosolyogni megtanultam, hogy lelkem egy csodás, bájos, örökké ugyanaz, mégis örökké újvilágot teremtett magának, melyben a csillagos eget, a virágot, a lepkét s mindazt, miről nekem annyiszor beszélsz — te képviselod: ezt mind nekem köszönöm. Általad, benned ösmertem meg azt a gondviselést melyhez már én is megtanultam imádkozni. Add kezed, hadd halmozzam el csókjaimmal fűrösszem vak szemem könnyeivel, hogy nem hagysz magamra.

— Drága jó uram, mit gondolsz, csak nem maradhatok örökké itt veled.

— Édes gyermekem, lásd én örökké vak maradok, hallasz-e miatta panaszt ajkamról? Hát olyan nagy gyötrelmem volna nekem itt melletted lenni — örökké? Megtagadom rokonaim; eldobom nevem, születésem; mit szemed lát; megkiván, képzeted kilél, mind eléd rakom. Ne vedd el puha kis kezed az enyémből; ne vond el forró arcodat homlokomtól. Majd elmegyünk a rétre, a virágok és lepkék közé; te ott suttogsz, ott pajzánkodol velők s én ott mosolyoglak titeket. Jó lesz-e így? Vagy utolsó, e vágyam is — haszontalan?

— Jól van, jó uram. Itt maradok veled — örökre.

Gracchus.

A katoná legalább a helyüresedéssel előrukkol és gázsija is az arányban emelkedik; a közhivatalnok azonban, ki nap-nap mellett tolja az államjól megrakott társzerkerét, egy stadiumban marad évtizedeken keresztül.

Mindenek előtt tehát, ha már az intelligens osztályból válogatott hivatalnok egész munka idejét lefoglaljuk és nem engedünk időt a mellékre-szetre: honoráljuk, illően; mert a fizetéshez van kötve a kvalifikáció, a kvalifikációhoz a megbízhatóság, a hűség.

Nemcsak hivatalnokaink, de a hivatalszolgák is oly annyira tul vannak terhelve, kivált a postánál, hogy sokszor napszámokra szorulnak. Ily alkalommal ösmerkednek az idegenek a helyi viszonyokkal és kötnek szorosabb viszonyt a dus hozományú postkistlivel.

Továbbá: bizonyos időközökben javítsuk a fizetéseket a lemotólál évek arányához, a miért gyakorlatossága miatt többet bír és jobban végzi teendőit.

Ne rendezzünk jubileumokat, ne osztogassunk ordókat, ne adjunk potom titulust csak — hanem kásás vitulust.

Gondy Károly.

HÍREK.

Határidő naptár.

- Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.
- Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.
- A Gönczy-egyesület „Otthon-“u (Keresk Akad. földsz.) nyitva szerdán és szombaton d. u. 3-tól esti 9 óráig.
- Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.
- Séta-hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.
- Február 10. Este fél 6-kor Szücs Mihály gazd. tanint. tanár felolvasása.
- Február 10. Az evang. filléregylet tea-estélye.
- Február 11. A fodrász segítők táncszertélye a „Margit“ fürdő termében.
- Február 17. Iskola bál a „Biká“-ban.
- Február 23. Nagy hangverseny az egyetem és az EMKE javára a színházban.
- Február 4. Rendkívüli közgyűlés a városháza nagy tanácsstermében, az országos állatorvosi egyesület debreczeni fiókjának.
- Február 10. Sajtó tárgyalás Üvegy Veross Lászlóné contra Vértesi Gyula és Lánosz-Hornyák Viktor.
- Február 15. Sajtótárgyalás Csúrka János és Manó Kálmán contra Papp László.
- Április 26-30. A sorozás ideje Debreczenben.

Istentisztelet. Ma vasárnap február hó 4-én az evf. templomokban a következő lelkészek tartanak egyházi beszédet: nagyt templomban K. Tóth Kálmán lelkész; kistemplomban Csapó Péter s. lelkész; újtemplomban Tóth István s. lelkész; ispotálytemplomban; Dicsőfi József lelkész.

Benedek Sándor több ideig lapunk élénk tollu vezetője, kir. tanácsossá, illetőleg kir. pénzügyigazgatóvá lett előléptetve. Még megérjük, hogy a kis Benedek nagy lesz. Szívből gratulálunk. Sic itur ad...

Hajdumegye közp. pénztárnokát Uzonyi Imrét szabálytalanságok miatt a főispán állásától felfüggesztette, az új központi pénztárnok választását február hóban fogják megejteni. Mint értesülünk kilátással pályázik ez állásra Vásárhelyi István azováthi jegyző.

Hajdu-megye törvényhatósága február hó 15-én fogja megtartani az évben első közgyűlését gróf Degegnfeld József főispán elnöke alatt. A közgyűlés tárgysorozatát, a melyben számos igen fontos dolog lesz, a napokban közölni fogjuk.

A vasutasok bálja. A helybeli M. Á. V. tisztviselői e hó 1-én tartották meg farsangi mulatságukat, mely minden tekintetben a legfényesebben sikerült. A pazar fényvel földisztított teremben alig fért a Debreczen és vidéke elite publikuma, mely igen kedélyesen mulatott a kora reggeli óráig. A kifejtett fény és pompa a rendezőség érdeme, mely nem kimélt sem időt sem költséget csak hogy a közönség jól találja magát. A társadagságot fényes siker koronázta úgy erkölcsi, mint anyagi oldalról, a mit méltán meg is érdemelnek a mi derék vasuti tisztviselőink.

Óvónői tanfolyam nyílik meg a máramaros-szigeti Erzsébet óvodánál oly óvónők kiképzésére, kik a vármegyében legközelebb felállítandó állandó gyermekmenedékházak vezetésére vállalkoznak. Ezen tanfolyam f. évi február hó 8-án nyílik meg és tart július végéig. A tanfolyamon résztvevni óhajto nők sajátkezüleg irt folyamodványokat iskolai- és a közséig előjáró-ág által erkölcsi bizonyítványal felszerelve Máramarosvármegye kir. tanfelügyelőjéhez tartoznak mielőbb benyújtani.

A „Gyorsírási Lapok“ legfiatalabb előfizetője. A félegyházi Vári Arisztidesnek, ki mint 8 éves gyermek: Szegeden a gyorsírási vizsgálaton kitünő gyorsírási ismereteiért lelkes tapsoktat aratott, most méltó társa akadt Dévaványán Baumgartner Dezső 6-ik oszt. elemi tanuló személyében, ki teljes korrektséggel irt levélben

tudatja a „Gyorsírási Lapok“ szerkesztőségével, hogy a gyorsírási lapokat kedvteliséggel olvassa. miután előbb 3 és fél hónap alatt a gyorsírást elsajátította. A nu még alig 10 éves. Levelének eredetiségét főtiszt B. o s k Fauszt ur igazolta.

Iskola bál. A f. évi február hó 17-én tartandó iskola bál rendezősége bálányának a debreczeni izr. hitközség elnökének nejét Reichmann Arminé urnöthívta meg, ki szives volt a meghívást elfogadni. E minden tekintetben az idei farsang egyik legfényesebb multságának igérkező bálra a meghívók most küldetnek szét és tekintve az általános érdeklődést, czél szerü lesz a páholy-jegyek iránt, — melyek a bálbizottság elnökénél Piacz utca 1899. sz. kaphatók — lehetőleg mielőbb intézkedni.

Pályázat. A korrekt gyors vitairási pályázat határideje 1894. márt 31. Kivántatik Dr. Fabró Henrik országgyűlési gyorsíró beszéde Markovits Iván sírjánál nov. 1-én, Dr. Rónay Károly versenyrítást megnyitó beszéde 1893. nov. 29-én továbbá Wekerle Sándor miniszterelnök egy parlamenti beszédének részlete vitairásba átvéve. Küldendők: Bódogh János urnak Budapest József-körút 69. szám.

Ösztöndíj tanító képezdészeknek. A Bésán féle 100 frtos ösztöndíjak öt állomásra pályázhatnak az országban levő bármely tanító- vagy tanítónő képezde növendékei vallás különbség nélkül. A kellően felszerelt s a kultuszminiszterhez címzett folyamodvány a debreczeni tanító-képezde nél az igazgatóhoz adandók be 1894. márczius 1-ig.

Magyar lóvő győzelme a külföldön. A monte-carlió galamblövészek legnagyobb díját, a Prix Alfred de Musset-t, melyért hatvanhárman versenyeztek, Szibrik Kálmán vas-megyei földbirtokos nyerte meg.

A debreczeni szintársulat Berlinben. Tiszai Dezső szinigazgató nem várt meglepetésben részesült. A berlini Theater unter den Linden igazgatója igen előnyös feltételek mellett szerződési ajánlatot küldött neki, hogy a nyarat társulatával együtt Berlinben töltsse el. Tiszai a ajánlatra nézve még nem határozott; nem valószínűtlen azonban, hogy ezt elfogadja Ebben az esetben a debreczeni szintársulat tagjai a nyáron Békés-Gyula helyett Berlinben aratnak sikereket.

A nagyvárad kereskedelmi tanintézet 1894. évi husvétii szünetek alatt növendékei részére nagyszabású körutazást rendez; melyhez az előző évek tapasztalataihoz képest tisztességes társadalmi állású egyének és pedig hölgyek és urak csatlakozhatnak. A körutazók Budapestben 1894. évi márczius 19-én hétfőn indulnak és Trieszt—Zara—Kattaró—Korfu—Patrasz—Korinthon át husvét hajnalán Pyraeuszban, innét Athenbe érkeznak. Athenből husvét másod napján tovább indulnak Konstantinápolyba; hova márczius 28-án érkeznek s ugyanott 4 napot töltve, a Fekete tengeren át az alsó Dunába hatolnak s Galaczot, Brailat évtintve a román vasutakkal Predealon, innét Brassón, Kolozsváron át 1894. április 7-én Nagyváradra, illetve Budapestre érkeznek. Az utazás összes költségei 270 forintban állapittak meg. Az utat Triesztből indulva a társaság a Lloyd-társaságtól bérlet külön első osztályú gőzhajón végzi, melynek fényes berendezése kényelmet, nagysága és kitünő szerkezete a lehető legnagyobb biztonságot nyújtja. Jelenkezések 1894. február hó 15. napjáig fogadtatnak el. Egyidejűleg Nagyváradon a Biharmegyei Takarékpénztárnál 70 forint fizetendő; a további részletek, vagyis 200 forint, 1894. márczius 1-én ugyanott lefizetendő, mikor is az utazásban résztvételre jogosító jegy az illetőnek kiadatni fog. Bármely megkeresésre felvilágosítást készséggel nyújt Nagyvárad, 1894. január havában Propper N. János igazgató.

Nyiregyházán a színház ünnepies megnyitása február 3-dikán ment végbe. Előadásra került Prolog „Szigetvári vértanuk“ 1-ső és „Csikós“ népszimü II-ik felvonása. A megnyitó előadás bérletszünetekben, kettős helyárrakkal tartatott meg. Vasárnap bérletben, rendes helyárrakkal újra e műsor kerül színre; ezt megelőzőleg azonban lesz lezszállított helyárrakkal gyermek és népelőadás. Színre kerül a „Falu rossza.“ A színház megnyitására hirdetett drámai prólóg pályázat eredményét eldöntötte a bíráló bizottság, oda itélvén négy szavazattal kettő ellenében a 100 korona jutalmat a „Mult és jelen“ jeligés pályamunka szerzőjének. A jeligés levélke ezután felbontatván, kitünt, hogy e mű szerzője B. Komoróczy Miklós roznyói tanár.

Sok a farkas. Máramarosból T. Viséről írják: Semmi rémséges farkas históriát nem akarok sem leírni, sem komponálni, pedig közreműködő akadna s ha sokáig így lesz: akad is. Nem kevesebb, mint tizenhárom farkas czirkál a környéken, úgy hogy Deák János erdőgondnok már kérte a hivatalos hajtvadászatot, ha addig nem sikerül a veszedelmes kalandorokat kipusztítani. Annymira meg vannak rémülve az ominózus tizenhárom farkas híre a békés lakosok, hogy este felé már nem indul senki utnak, nehogy kelemetlen találkozással legyen a farkasokkal. Ha sikerült mihamarább „terítékre juttatni“ az ordasokat: akkor a farkas históriák nem kerülnek napirendre; de ha nem: akkor — igen.

Nyiregyházán a szolgabírói járások új rendezésének ügyében megbízott küldöttség jan. 25-dikén tartotta meg ülést, Miklós László alispán elnökele alatt. A tanácskozás eredménye az, hogy a küldöttség a szolgabírói járások mai beosztásának fentartását fogja ajánlani a közgyűlésnek, azzal a változtatással azonban, hogy Ujfehértónak a nagykállói kir. járásbírószághoz, Berkesz és Kércs községnek a nyiregyházaihoz s Mártonfalva községnek, mely most a debreczeni járásbírószághoz tar-

tozik, a nagykállói járásbírószághoz való csatolása kérelmeztessek. Ily módon elég lenne téve a belügyminiszter ama kívánóságának, hogy a szolgabírói járások és járásbírószághoz területei összevágjanak: ambar így is a kisvárdai és tiszai járásnak járásbírószági székhelye Kisvárda, a bogdányi és felső-dadai járásnak pedig járás bírószági székhelye Nyiregyháza lenne, de a két-két járás területe az illetékes járásbírószág területével kvadrálna.

Egy tót kívándorló levele. Érdekes levelet irt egy Amerikába költözött tót atyái az ijthon maradtakhoz. E levélben arra a kérdésre felelt, vajjon az amerikai gyárakban dolgozó tót munkásokat tisztességesen temetik-e el? A tót atyái megnyugtatta övét, hogy kapnak szép korporsót és egy egész öltöztet új fekete ruhát, ha életükben nem is voltak urak, mint urakat temetik el. De a levélben azt is megírja az atyái, hogy ilyen tisztességes bánásmódhoz csak is a holtak jutnak, az élőkkel bizony nem valami emberségesen bánunk. Nálunk, Magyarországon az igavonó barom sem dolgozik annyit, amennyit ott a munkástól kívánunk. Fizetéseik meglehetősen ugyan, de az élelem borzasztó drága. Egy kis üveg borocska, amely nem több 2-3 deczinél, 2 pengő forint.

Fekete himlő Magyarországon. A galicziai-magyar határon. Körösmező közelében, a hol a mult ősszel a kolera pusztított, a fekete himlő járványoson lépett fel.

Amerikai igazságszolgáltatás. Winchesterben 400 fegyveres álarozos polgár megröbanta a börtönt és kiharozta a szerezsen Portert, a ki a Rhein házaspárt meggyilkolta és kirabolta. A scherrifek ellenállása daczára a kétszeres gyilkost fölhúzták egy fára és száznál több revolveriövessel lyukasztották át testét.

Egy sportlap jubileuma. Tíz éves fönállását jubillálja Budapestben megjelenő „Herkules“ című testgyakorlati és sport-közöly, melyet 1884-ben Porzolt Kálmán a „Nemzet“ fömunkatárs a Porzolt Jenő tanár alapítottak, s mely azóta igen jelentékeny szerepet játszott a magyar sportvilágban és sok hasznos szolgálattot tett a test nevelés ügyének.

Debreczeni ingatlanok forgalma. a kir. törvényeszkénél mint telekkönyvi hatóságúal f. évi január 20-27-ig.

Özv. Kaszás Ferenczné Tordai Sára veszik, Dr. Magoss György Csillag-utca 2726. sz. házat 600 frtért.

Özv. Tokaji Mihályné Oláh Sára veszi, Kun János és neje Antal Sára Nyil-utca 2095. sz. házat 2350 frtért.

Gyarmati József és neje Bereczki Juliánna veszik, Kovács József csapó-kerti szöllőjét 300 forntért.

Ifju Szigeti Sándor veszi, Vértesi György és neje Nagy Juliánna Kőteles-utca 2763. sz. házat 1300 frtért.

Erdélyi János és neje Zeffer Erzsébet veszik, Özv. Kállai Ferenczné Szekeres Juliánna új földét 200 frtért.

Oláh Mihály és neje Kovács Zsuzsánna veszik, Markó Mihály és neje Kovács Juliánna új földét 80 forntért.

Markó István és neje Hatvani Zsuzsánna veszik, Csizsár András Pacsirta-utca 207. sz. házat 1300 frtért.

Dr. Popper Mór és neje Obláth Vilma veszik, Szabó Bálint és neje Lakatos Juliánna Gyár-utca 2197. sz. házat 17,500 frtért.

Tisztelettel felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kik hátrányban vannak előfizetéseikkel, hogy az előfizetési pénzt postai rendes uton hozzánk sziveskedjenek elküldeni.

A kiadó hivatal.

S z i n h á z .

Január 29. „A peleskei notárius“ adattott. A reminiscenziák egész raja tölud tollunk alá; mikor a darab címjéit leírjuk. Hallottunk apáinktól, anyáinktól e darabról regélni; aztán hallottuk saját magunk is ez örök gyöngyét a magyar komikumnak s várva-vártuk, hogy újra láthassuk. Minden izét, szavát, mókáját, mint a miatyánokt úgy ismerjük e darabot s mégis egy új világ az, mely feltártul előttünk e darab hallattakor. Mert e darab minden személye hus és vér, nem mondva csinált. Vas Gereben s Jókainak egyes alakjai óta, a Falu rosszát kivéve meg Arany „Benczét“ és Bánk-bánt: ily kidomborított karakterekkel nem találkozunk. Ez egyik kulcsa e darab halhatatlanságának; másik pedig, az egészséges komikum.

Bármennyire óhajtanánk is foglalkozni e darab eszthetikájával: térünk nem engedni.

Locsarekné — Tóti Dorca kitünő alak volt, méltó bármely sakespearai ilyenmü bohózatához. Ferenczi szintelen volt. Rózsahegy elemében volt. Gályasi szép összhangzó egészet adott. Péchi Kálmán úgy járt mint a kotló — rucza fiaival; nem találta, mert nem is találhatta e neki nem való szerepben magát.

Nem volt az előadásban, a nézők részéről az a jó kedv, melyet vártunk.

Január 30-án Megyeri D. operettje „Az ötödik pont“ került színre, telt ház előtt. Mentől ritkábban találkozunk magyarnével az operettek — ma valóban hálás terén, annál nagyobb örömmel van azon, ha nemcsak magyar nével, de egy-szersmind tehetséges nével látjuk gazdagodni hazai operett, még ki nem bányászott irodalmunkat. S valóban, úgy látszik Megyeri D. ur amit töle eddig a színiródom terén kaptunk: az csak előleg volt, előleg erre a kedves zenéjü ügyes meséjü operettre „Az ötödik pont“-ra. A mi ez operett zenéjét illeti, általános jellemzésül annyit mondhatunk róla, hogy szerző nem szereti — úgy látszik — a zenének nagy mederben való hömpölygését; nem is vadszlik bonyodalmas bangoló-ával hatásra; neki fő ereje, az egyszerű melódikusságban van. Aztán nagyon ösmeri mint szíves is a hang tinkait, a publikum intelligenciáját, melyről tudja, hogy az operettekbe mulatni megy, mely tudat ellensége, minden nagyási kísérletezésnek. Maga a librettó

is csinos, sőt helyel-közzel briliánsnak is mondható dialogjaiban; ötleteiben, találó humorában; színpadra minden ízében alkalmas voltával. Kopácsi Juliska játszolta az ötödik ponttal sujított Beaulieu herceget, nála megszokott élénk temperamentumával; de nem oly hanggal, mely eléggé érvenyre lett volna képes ez operette csinos dallamát. Az est méltó ünnepejtje Tiszainé volt, kit művészi játékért nyílt jelenetekben zajos ovációkban részesített a közönség. Az operettet többször fogják ismételni.

Február 2-án „A varázsfátyol“ című regényes tündérvjáték került színre. Tiszai (Muffi) kitünő alak volt és a töle megszokott gonddal játszott. Kis I. Horvát P. sikerrel oldották meg szerepüket. Péchy, Rózsa hegyi elemükben voltak. Altalában az egész előadás igen szépen sikerült. A díszletek és azok rendezése, vezetése Boránd Gy. Kun A gépvezetőket dicsérik.

Műsor. Vasárnap, február 4. „Falu rossza“ K. Kopácsyval bérlet 101. — Hétfőn február 5-kén „Cornevilli harangok“ K. Kopácsyval bérlet 102. — Kedden február 6-kán „Becsület“ bérlet 103. — Szerdán február 7-kén „Figaró házassága“ bérlet 104. — Csütörtökön február 8-kán „Ötö“ bérlet 105. — Pénteken február 9-én „Primadonna“ bérlet szünet. — Szombaton február 10-kén „Methuzalem herceg“ operett, bérlet 106. — Előkészületen: „Szülei ház“, „Ideál“, „Katonásan“, „Szép marquisné“, „Papa“.

Irodalom és művészet.

A magyar Mese- és Monda-világ első füzetét kívánatra bárkinek ingyen megküldetik. A Magyar Mese- és Mondavilág előfizetési ára 10 füzetre 2 frt 50 kr., s azok, kik ezen összeget a kiadóhoz előre beküldik, a füzeteket pontosan megjelenés után postán bérmentve megkapják. Egy füzet ára 25 kr. A Magyar Mese- és Mondavilág című új képes füzetes vállalatot legjobb megjyöződással ajánlhatjuk t. olvasóink bizalmába és pártfogásába. Az Athenaeum kiadó-társulat ez új vállalatával ismét egy újabb elősmerésre méltó tettel gazdagította régi jó hírnevét. Benedek Elek, ki e mű megírását magára vállalta, széles e hazában mint kitünő meseíró eléggé ismerik, s felesleges volna az ő hivatottságát a magyar közönség előtt dicsérőleg kiemelni.

Ujabbán megjelent gyorsírási művek Markovits Iván 20-ik kiad. levelezési tankönyve á. 30 kr. Kiss Albert és Neubauer József ökl. gyorsírási tanároktól. Vezérfonal a Magyar gyorsírási megtanulására“ cz. levelezési (35 kr.) és vitairási (35 kr.) részben. — Dr. Gopcsa László tól „A magyar gyorsírási története“ 70 kr. Mindezek s Markovits emlékezetes és arczképe megrendelhető Bódogh János urnál Budapest központi távirda hivatal. — Rövid időn megjelenik: Dr. Boros Gábertól „A gyorsírási története.“

Kobány Mihály kisedőví képezdei mintaívónak „Kisedővík és Dajkák Könyve“ cz. munkája alkalmas vezérfonallal képezvén egy kisedővíóvá, mint főleg a gyermek-menedékház és családi kisedővívelésnek. Az 1 frt 50 kr. bolti áron szerzőnél (Sepsi-Szentgyörgy, Háromszék-megye) vagy bármely könyvkereskedő utján megrendelhető kézikönyvet a kisedőví intézetek és gyermekmenedékházak felügyelőinek és vezetőinek, a dajkaképző tanfolyamoknak és a szülőknek figyelmükbe ajánljuk.

Épen most jelent meg Rózsavölgyi és Társ a cs. és kir. udvari zenemű kereskedésében (Budapest IV. kor. Kristóf-ter 3. szám.) Gaal Ferencz hazánk egyik legkiválóbb magyar zeneirőjaitól: II-ik Magyar-Rhapsodiája zongorára 2 kéze. Ára 2 kor. 40 fl. A szerző, — az eddig megjelent két Magyar-Rhapsodiával ezen a téren egész új irányt nyitott, mely az első Magyar-Rhapsodiá gyors és meglepő sikere után itélve, megtalálta az utat, melyen az ész és a szív találkoznak. Technikája könnyü s mégis brilians és háládatos, dallama pedig egyszerű de nemes. Ugyanezen szerzőtől jelent meg: „Két album levél“ régi magyar irányban (második kiadás). Ára 1 kor. 20 fl.

Debreczeni piac.

Gabona árak.

1894. Január hó 30-kán.

	Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza	6.80	6.60	6.50
Kétszeres	6.00	5.80	5.40
Rozs	5.10	5.05	5.—
Árpa	5.60	5.50	5.20
Zab	6.50	6.40	6.—
Tengeri Köles	4.20	4.15	4.00
Köleskása	—	—	—
Burgonya	—	—	—

(Egy zsák burgonya — frt — kr.)

Sertésvásár.

Felhajtatott 5700 db., eladatott 3500 db. Ár: sovány sertés páronként egy évesig 15—25, másfél-évesig 25—35, két évesig 35—45, öreg 45—60 frt. Kövérsertés kilója 43—45 kr. Üzleti irányú élénk.

Húsárak.

Marhahús egy kiló 42—44—48—52—56 kr. Borjuhús 54—60 kr. Sertésbús 48—56 kr. Juh hús — kr. — Szalonna métermázsa 43—46, háj 48—50 frt.

Szarvasmarha és lóvásár.

Ló felhajtatott 1500 db., eladatott 550 db. Marha felhajtatott 2800 db., eladatott 550 db.

Napszámárak.

Férfi ellátással — 50, ellátás nélkül .80, nő ellátással 20, ellátás nélkül .30. Gyermekek ellátással 20, ellátás nélkül 30 kr.

Kis Iutri. 1894. Január 31-én.

Brün 74 2 80 84 69

